

Voss herad

KUNNSKAPSGRUNNLAG

VEDLEGG TIL BUSTADSOSIAL HANDLINGSPLAN 2023-2027

Innhold

FØRINGAR	1
VOSS – EI BYGD FOR ALLE	5
FOLKETAL FRAMSKRIVING	5
BUSTADMARKNAD	6
KOMMUNAL BUSTADMASSE	6
TILDELING AV KOMMUNAL BUSTAD	8
ORGANISERING	9
BUSTADLAUSE	10
MÅLGRUPPER	11
ØKONOMISKE VERKEMIDDEL	14
RAPPORTAR OG FAGNOTAT	17
Aldersvennlig stedsutvikling	17
Veileder: Universell utforming i planlegging	17
Universell utforming som kommunal strategi	17
Rapporten Leie før eie	17
Eie først – Barna først	18
Organisering og samordning av det boligsosiale feltet	19
Etablering av boliger for mennesker med rus- og psykiske lidelser	20
Sammen om trygg bosetting i møte med psykiske helseproblemer, rus og mulig voldsrisiko	21
Vanskeligstilte på det norske boligmarkedet	22
Housing First, FaFo	23
Metodehåndbok for Housing First i Norge	23
Gevinstberegning av Kobo – digitale løsninger for kommunalt disponerte utleieboliger	23
Rundskriv U-10/2002 Boligsosialt arbeid – bistand til å mestre et boforhold	23
NOU 2023:4 Tid for handling	23

FØRINGAR

Heradet sine pliktar er regulert i [Lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen](#), [Lov om kommunale helse og omsorgstjenester](#) og [Lov om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet](#) (vedteken 8.12.22 – ikraftsetjingsdato 1. juli 2023). Det er lovpålagt å utarbeida ny bustadsosial handlingsplan kvart fjerde år.

§ 3 Ansvarlig kommune

Kommunens ansvar for å gi individuelt tilpasset bistand etter [§ 6](#) gjelder alle som oppholder seg i kommunen.

For den som oppholder seg i institusjon eller bolig med heldøgns omsorgstjenester, skal individuelt tilpasset bistand likevel gis av den kommunen som var oppholdskommune forut for inntaket.

En person som er bosatt i en kommune som mottar integreringstilskudd for vedkommende, har rett til bistand i denne kommunen. Hvis en person som nevnt i første punktum flytter til en annen kommune, har vedkommende rett til bistand der, dersom flyttingen er avtalt mellom de to kommunene.

§ 4 Vanskeligstilte på boligmarkedet

Med vanskeligstilte på boligmarkedet menes i denne loven personer som ikke kan ivareta sine interesser på boligmarkedet, og derfor trenger bistand til å skaffe eller beholde en egnet bolig.

§ 5 Ansvar for organisering og planlegging

Kommunen skal i sitt arbeid på det boligsosiale feltet sørge for samarbeid på tvers av sektorer og samordning av sine tjenester. For øvrig skal kommunen samarbeide med andre offentlige aktører som kan bidra til arbeidet for vanskeligstilte på boligmarkedet.

Kommunen skal ha en oversikt over behovet for både ordinære og tilpassede boliger for vanskeligstilte på boligmarkedet. Oversikten skal inngå som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi etter plan- og bygningsloven § 10-1. En drøfting av kommunens boligsosiale arbeid bør inngå i strategien. Kommunen skal i sitt arbeid med kommuneplanen etter plan- og bygningsloven kapittel 11 fastsette overordnede mål og strategier for det boligsosiale arbeidet. Målene og strategiene skal være egnet til å møte de utfordringene kommunen står overfor med utgangspunkt i oversikten nevnt i første punktum.

§ 6 Plikt til å gi individuelt tilpasset bistand til vanskeligstilte på boligmarkedet

Kommunen skal gi individuelt tilpasset bistand til vanskeligstilte på boligmarkedet.

Kommunen vurderer hvilken bistand som skal gis. Bistandens art og omfang skal tilpasses den enkeltes behov.

Bistanden kan blant annet gå ut på å gi råd og veiledning om økonomi, bomestring, statlige og kommunale tjenestetilbud eller andre forhold av betydning for bosituasjonen. Kommunen kan også gi praktisk bistand, slik som hjelp til å søke støtte-, låne- og tilskuddsordninger eller kommunalt disponert bolig, bistand i en konkret kjøps- eller leieprosess eller bistand til å forebygge utkastelse.

Plikten til å gi individuelt tilpasset bistand omfatter også bistand til å skaffe boliger med særlig tilpasning og med hjelpe- og vernetiltak for dem som trenger det på grunn av alder, funksjonsnedsettelse eller av andre årsaker.

§ 15 Boliger til vanskeligstilte

Kommunen skal bistå vanskeligstilte på boligmarkedet etter reglene i lov [dato nr. xx] om kommunenes ansvar på det boligsosiale feltet. Kommunen i arbeids- og velferdsforvaltningen skal medvirke i kommunens boligsosiale arbeid.

Satsingsområda og tiltaka i planen tek utgangspunkt i den nasjonale strategien for sosial bustadpolitikk [Alle trenger et trygt hjem \(2021-2024\)](#) som omtalar fire overordna mål i arbeidet:

- > «Flere skal kunne eie egen bolig»
- > «Leie skal være et trygt alternativ»
- > «Sosial bærekraft i boligpolitikken»
- > «Tydelige roller, og nødvendig kunnskap og kompetanse»

[Nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging \(2019-2023\)](#) legg føringar for å:

- > «skape et bærekraftig velferdssamfunn»
- > «skape et økologisk bærekraftig samfunn gjennom blant annet en offensiv klimapolitikk og en forsvarlig ressursforvaltning»
- > «skape et sosialt bærekraftig samfunn»
- > «skape et trygt samfunn for alle»

I arbeidet med bustadsosial handlingsplan er fylgjande [FNs berekraftsmål](#) særleg viktige:

Mål 1 handlar om å «utrydde fattigdom»

Mål 3 handlar om «god helse og livskvalitet»

Mål 10 handlar om «mindre ulikheit» og delmål 10.3 handlar om å sikra like mogelegheiter og redusera skilnader i levekår.

Mål 11 handlar om «bærekraftige byar og lokalsamfunn» og delmål 11.1 handlar nettopp om å sikra tilgangen til tilfredsstillande og trygge bustadar.

Mål 17 handlar om «samarbeid for å nå måla»

[NOU Tid for handling 2023:4](#) syner til at på nasjonalt, regionalt og lokalt fokus skal innbyggjarar ta meir ansvar for eiga helse, for eigne pårørande og nettverk og bidra som frivillig. Forventningar til kva innbyggjarar kan forventa av offentleg helsevesen skal senkast.

I Voss herad sin [planstrategi \(2020-2032\)](#) står det:

«Utanforskap»

Me har over lang tid opplevd stor vekst i velstand og rikdom i Noreg, men ulikskapane har heller aldri vore større. I ei tid der me aldri har sett meir openheit, toleranse og inkludering, ser me òg motsetningar, utanforskap og hat. Også hjå oss ser me tendensar til at skilnader vert større - at del born i låginntekstshushald aukar, at ungdommar ikkje fullfører vidaregåande utdanning, og at fleire av oss kjenner på einsemd og det å ikkje høyre til.

Utanforskap kan ramma alle. Av ulike årsaker står mange i utkanten av eller utanfor fellesskapet. Voss herad skal ha fokus på utanforskap i kommande planperiode og vil prioritera fylgjande planarbeid:

Inkludering og mangfald (kommunedelplan)

Eit samfunn med tilnærma like moglegheiter fremjar utvikling og trivsel. Utnytting av den einkilde sine evner vil vere til det beste for alle og gje grunnlag for personleg vekst, god helse og eit meningsfullt liv.

Kommuneplanens [samfunnsdel](#) og [arealdel](#) (2020-2032) legg føringar:

«Voss herad skal vera inkluderande, trygt og berekraftig», «Voss skal ha plass til alle»

«Nye bustader skal ha livsløpsstandard, og sentrale fellesområde vera universelt utforma»

«Behovet for mindre bu-einingar vil vera aukande i framtida. I bustadplanlegginga er det også viktig å fanga opp dei som har utfordringar på bustadmarknaden»

«Legga til rette for god arealutnytting i Voss sentrum, då folketalet aukar mest der. I tillegg bør bustadutviklinga koma i lokalsentra og nærsentra. Busetnaden i bygdene skal oppretthaldast for å trygge levande grender i heradet»

«Det er prioritert tilrettelegging for unge, eldre og funksjonshemma ved universell utforming, der dette er mogeleg»

«Innan 2030 skal me sikra ålmenn tilgang til tilfredsstillande og trygge bustader og grunnleggjande tenester til ein overkommeleg pris (11.1)»

«Innan 2030 skal me ha sytt for ålmenn tilgang til trygge, inkluderande og lett tilgjengelege grøntområde og offentlege rom. Særleg satsing skal me ha for born, eldre og dei med nedsett funksjonsevne (11.7).»

[Sentrumsplanen](#) legg føringar:

«Uformelle møteplassar der folk kan treffast uavhengig av alder, bakgrunn og ståstad, er viktig for eit sosialt kvardagsliv og god folkehelse, ikkje minst for mange einebuarar som det vert stadig fleire av. Planen legg også til rette for alternative buformer med fellesskapsløysingar som innbyr til samhandling og sosial berekraft»

«I samband med nye bustadprosjekt er det krav om etablering av både private opphaldsareal og felles uteopphaldsareal»

«Offentlege rom og parkar som inviterer opphald og aktivitetar, og generelle krav om blågrøne innslag i nye byggeprosjekt er viktig for bukvaliteten i sentrum»

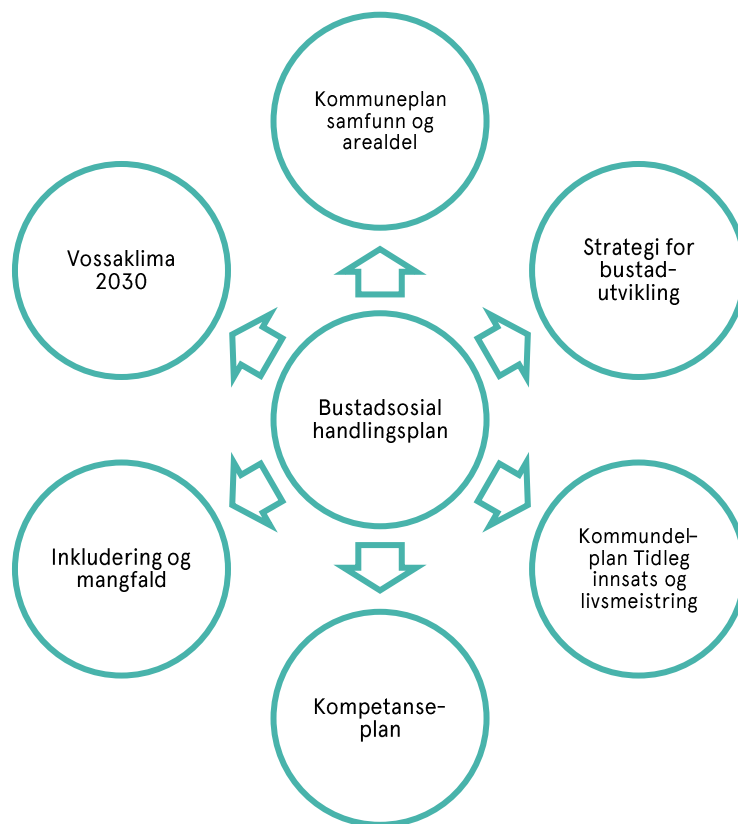
«Det at barn og unge har mange tilbod i gangavstand, er også eit viktig moment når det gjeld utjamning av ulike økonomiske og sosiale oppvekstvilkår»

Plan for helse og omsorg legg føringar: «Hovudprinsippet vert å syta for at fleire bur i eigen heim lengre, og at dei sjukaste får opphald i institusjon med heildøgnsomsorg».

Samstundes vil Leve heile livet reforma vera førande for at eldre skal bu trygt heima. Reforma skal utfordra innbyggjarar til sjølv å engasjera seg i planlegging av eigen alderdom og utforming av sine omgjevnadar, og heradet skal sørge for å skapa aldersvennlege butilbod.

Bygd for alle satsinga vil vera førande for at born og unge skal vera ein del av fellesskapet. Satsinga skal redusera barrierar og utfordringar som fører til utanforskap blant born og unge, og sikra at born og unge har lik mogelegheit til å vera ein del av fellesskapet uavhengig av familieøkonomi.

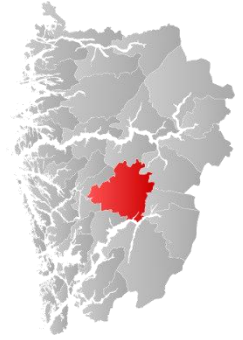
Heradet skal ha ei heilskapleg tilnærming til bustadsosialt arbeid og sjå dette i samanheng med overordna arbeid med samfunnsutvikling. Slik vert avgrensinga til andre kommunale planar viktig.

Figur 1: Avgrensing til andre kommunale planar.

VOSS – EI BYGD FOR ALLE

Voss herad strekkjer seg over 2 100 kvadratkilometer, frå Hardangerfjorden til fjelltrakter som grensar mot Sognefjorden og verdsarvområdet Nærøyfjorden. Voss herad er i vekst, og utviklinga vil halda fram i åra som kjem¹.

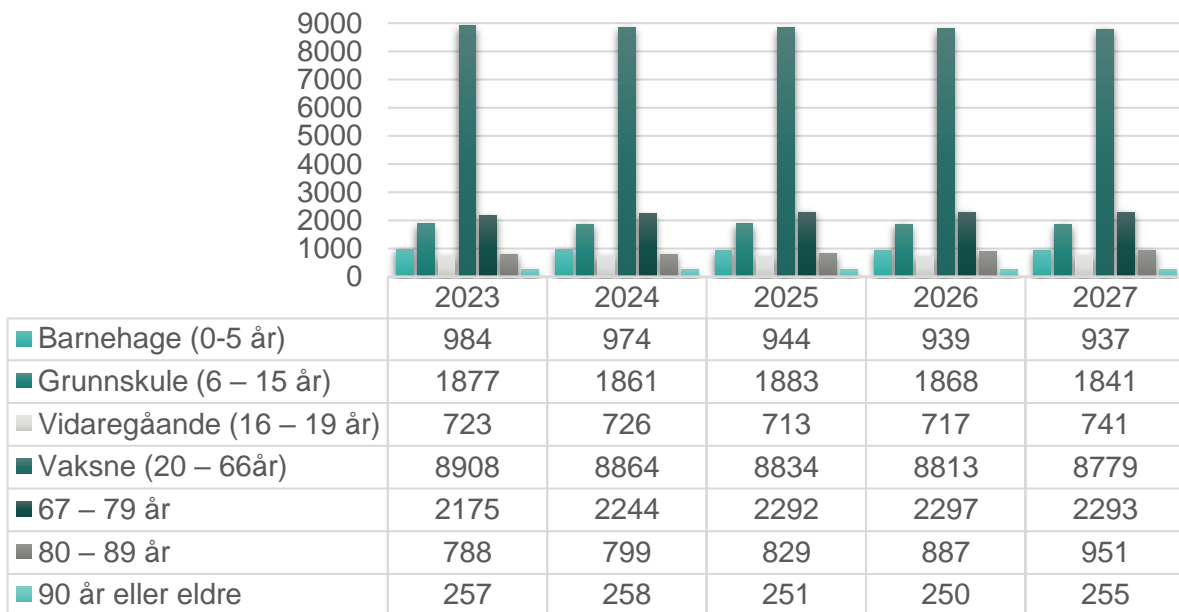

FOLKETAL FRAMSKRIVING

Folketalet i Voss herad er svakt aukande. Dei seinare åra har befolkningsauka vore på mellom 0,2 og 1,2% per år. Hovudtyngda av auken er innvandrarar².

Figur 3 syner at eldre (67-90år+) aukar med 8,66% frå 2023-2027. Yngre (0-66år) har ein nedgang på 1,55% frå 2023-2027. I 2027 utgjer eldre 22,15% og yngre 77,85% av folketalet. Heradet får færre yrkesaktive personar og fleire eldre.

I 2023 har Noreg 3,2 yrkesaktive for kvar person over 65 år, medan i 2034 har Noreg 2,5 yrkesaktive per person over 65 år. SSB syner at det i 2019 var ein underdekning på 5 500 årsverk for sjukepleiarar og 700 årsverk for vernepleiarar, og mangelen vil auke fram mot 2040. Forventa underskot på nesten 70 000 årsverk samla i helse- og omsorgstenesta i 2040³.

Figur 2: Framskrive folketal per aldersgruppe, 2023-2027. Endring frå 2023 til 2027: +85⁶.

Figur 3: I Voss herad er færre yrkesaktive enn i heile Noreg, og fleire er over 60 år enn i heile Noreg⁴.

¹ [Temaplan Voss i Vekst](#)

² [Folkehelseoversikt Voss herad, 2020-2024](#)

³ [NOU 2023: 4 Tid for handling](#)

⁴ [Framtidsverktøyet 2040, KS](#)

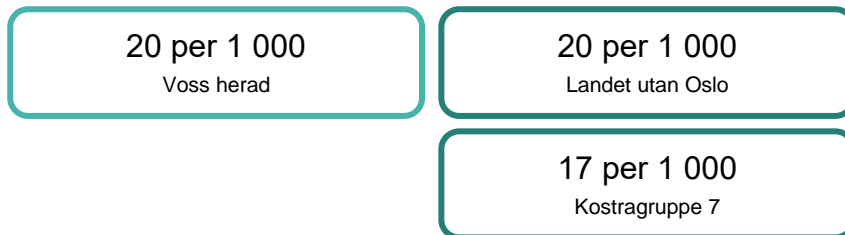

BUSTADMARKNAD

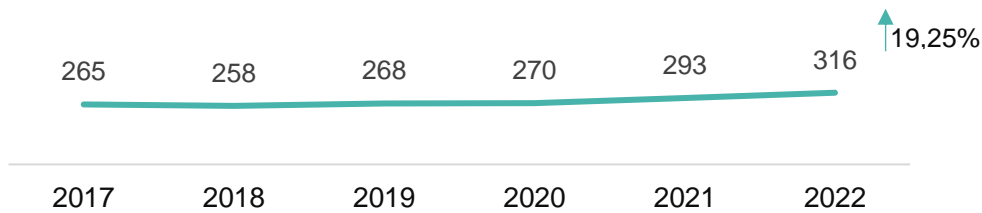
Om lag 70% av bustadmassen i Voss herad er einebustadar og våningshus⁵. Det er klar overvekt av hushalda «åleinebuande» og «par utan heimebuande born». Desse utgjør 62% av alle hushald². Behovet for mindre bu-einingar vil vera aukande i framtida, sjølv om det er klar overvekt av einebustadar i dag⁵. Bustadknappheit fører til høge bustadprisar i heradet. Undersøkingar viser at skilnadar i bumiljø, utdanning og inntekt gjev store skilnadar i helse². Ukrainsk busetting har ført til mindre tilgang på privat leigemarknad. Mange som ikkje er fastbuande på Voss eig sekundærbustad og leiger ut gjennom *Air BNB* (korttidsutleige).

KOMMUNAL BUSTADMASSE

Figur 4: Dekningsgrada av kommunale bustadar per 1 000 innbyggjarar⁶.

Figur 5: Kommunale bustadar i bruk i Voss herad frå 2017-2022. Auking på 19,25% frå 2017-2022⁶.

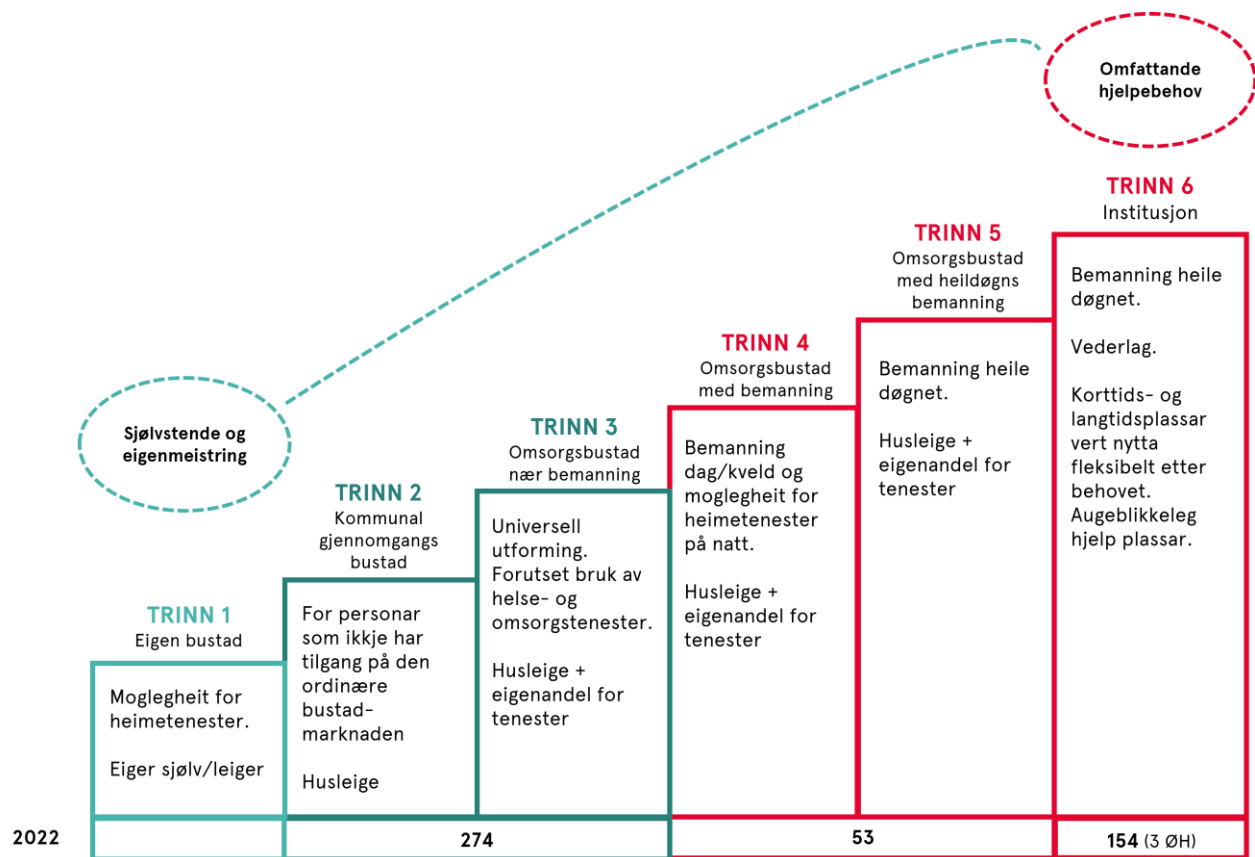

Figur 7: Kommunale bustadar kjøpt, bygd og seld i Voss herad⁶.

Figur 8: Kommunale bustadar tilrettelagd for rullestolbrukarar, 2020 og 2021⁶.

⁵ [Kommuneplanen sin samfunnsdel](#)

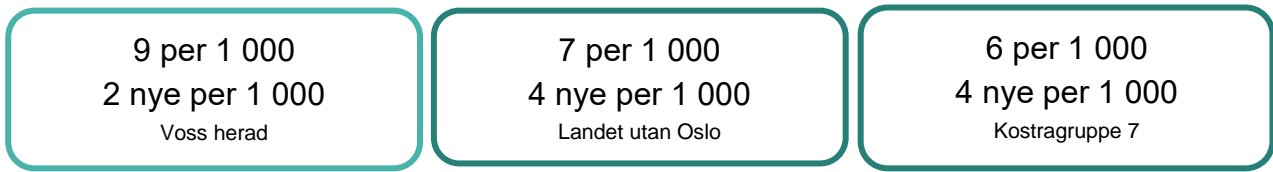
Figur 6: Bustadtrappa synar bustadtypar og kva føremål dei har og korleis tilbodet er dimensjonert i heradet.

Heradet disponerer totalt 316 kommunale bustadar med husvære frå 1 til 5 soverom. Det føreligg ikkje oversikt på kor mange bustadar heradet har av kvar. Det er difor eit behov for å oppretta ei oversikt. Voss Kommunale Bustadstifting eig kring halvparten av bustadane. Det er lite gjennomstrøyming i dei kommunale bustadane, fleire bur i mange år. Dersom heradet beheld same tal kommunale bustadar vil dekningsgrada per 1 000 innbyggjar vera den same i 2027.

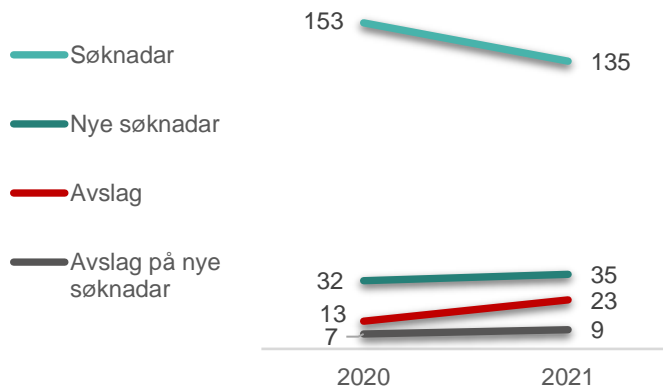
- ❖ 181 er tilrettelagd for rullestolbrukar i mindre eller større grad.
- ❖ 274 vert nytta fleksibelt til kommunal gjennomgangsbustad eller omsorgsbustad for å kunna treffa betre på behovet.
- ❖ 53 er omsorgsbustad med personalbase.
- ❖ Per november 2022 står 24 kommunale bustadar tomme grunna behov for oppussing. Årsaka er ressursknappheit (personell og økonomiske ressursar).

TILDELING AV KOMMUNAL BUSTAD

Figur 7: Søknadar og nye søknadar til kommunal bustad per 1 000 innbyggjarar i 2021⁶.

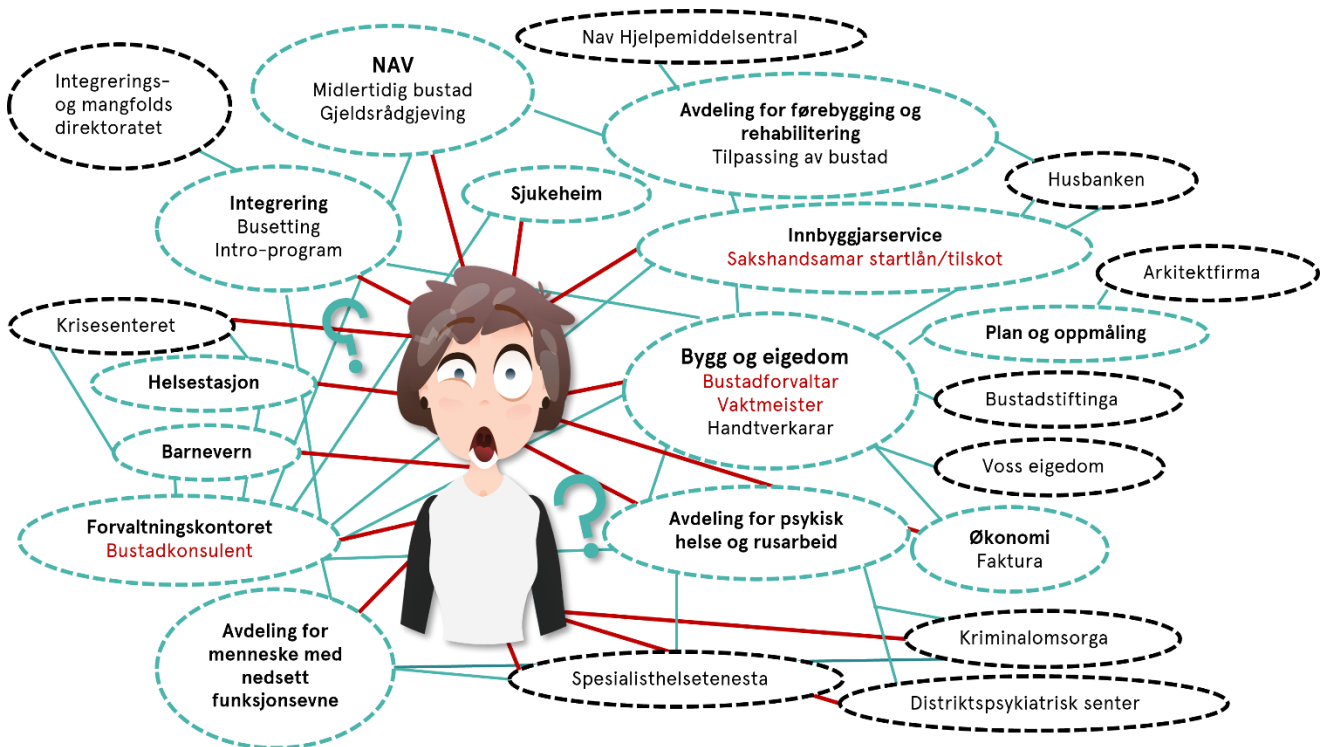
Figur 8: Søknadar og avslag kommunale bustadar 2020-2021⁶.

Per november 2022:

- ✦ 58 ubehandla søknadar
- ✦ 2 ledige kommunale bustadar

⁶ [Statistisk sentralbyrå \(ssb.no\)](https://ssb.no)

ORGANISERING

Figur 9: Skildring over kva innbyggjarar møter når dei treng hjelp i høve bustad. Sentrale stillingar i bustadsosialt arbeid har raud skrift. Eksterne tenester har svart sirkel.

Sentrale stillingar i bustadsosialt arbeid:

❖ Teknisk

- > Bustadforvaltar, 100% fast stilling.
Forvaltar kommunale bustadar, husleigekontraktar.
- > Vaktmeister, 100% fast stilling.
Vaktmeister for kommunale bustadar.

❖ Helse og Omsorg

- > Bustadkonsulent, 80% fast stilling.
Tildela kommunale bustadar.
Overført frå Nav til forvaltningskontoret og auka frå 40% til 80% stilling i 2022.
- > Gjeldsrådgjevar Nav, 100% fast stilling.

❖ Innbyggjarservice

- > Sakshandsamar startlån og tilskot, ingen definert % stilling, anslagsvis 60/70%.

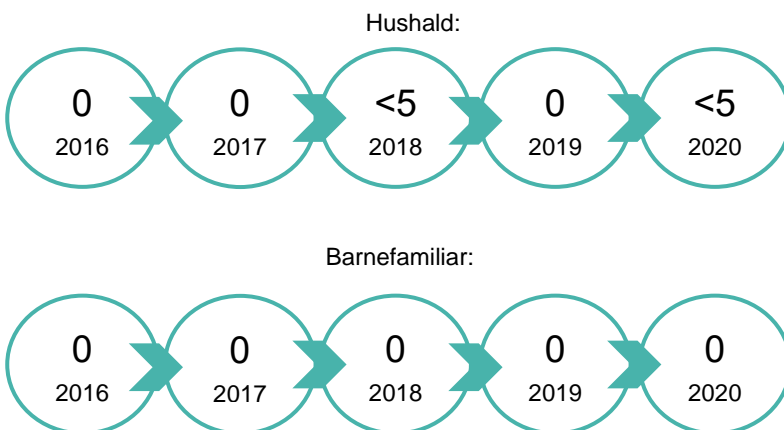
Teieplikt

Teieplikta skal syta for å hindra at opplysningar om personlege forhold vert kjent for uvedkomande. Teieplikta for offentlege tilsette er forankra i *Forvaltningslova* § 13. I tillegg er enkelte profesjonar og faggrupper underlagt ein særskild teieplikt i ulike særlovar. Som hovudregel skal offentlege tilsette innhenta eit informert samtykke frå den som får hjelp, til å ta kontakt med andre deler av hjelpeapparatet. Om dette ikkje er mogleg, er teieplikta ikkje til hinder for at tenesteapparatet kan drøfta ei sak anonymt (det vert då ikkje gjeve opplysningar som kan identifisera konkret sak eller person).

BUSTADLAUSE

I følgje [Sosialtjenesteloven § 27](#) har heradet plikt til å finna midlertidig butilbod for dei som ikkje klarar det sjølv. **I Voss herad er 0,13 per 1 000 innbyggjarar bustadlaus i meir enn 3 månadar.** Til samanlikning er 0,35 per 1 000 innbyggjarar bustadlaus i kommunar med innbyggjartal på mellom 10-40 000⁶. Heradet disponerer ingen NØD-bustadar i høve krisesaker/bustadbrann. **I 2022 innvilga Nav 42 midlertidig bustadvedtak** (255 293 kr til private leverandørar, til dømes campingplass, hotell, vandrarheim, hospits). Dette er stor auking til dels som resultat av at ukrainsk busetjing har ført til mindre tilgang på privat leigemarknad, og at mange som ikkje er fastbuande på Voss eig sekundærbustad som vert leigd ut via *Air BNB* (korttidsutleige). Det er difor eit behov for å etablera tilgang på NØD-bustadar i kommunal bustadmasse. Ustabile eller uavklarte bustadsituasjonar over tid kan føra til at tilsette i heradet og Nav sin sikkerheit kan verta trua. Det har vore høver der tilsette har vorte trua av bustadlaus eller andre med behov for kommunal bustad som er i ein sårbar situasjon knytt til både økonomi og bustad.

Figur 10: Tal hushald og barnefamiliar som bur i midlertidig butilbod i meir enn 3mnd⁷.

Husleige og tvangsutkasting

Heradet har ansvar for å skaffa ny bustad til personar som vert tvangsutkasta frå kommunal bustad. Stillingsressursar og økonomiske ressursar vert nytta til å busetja på ny.

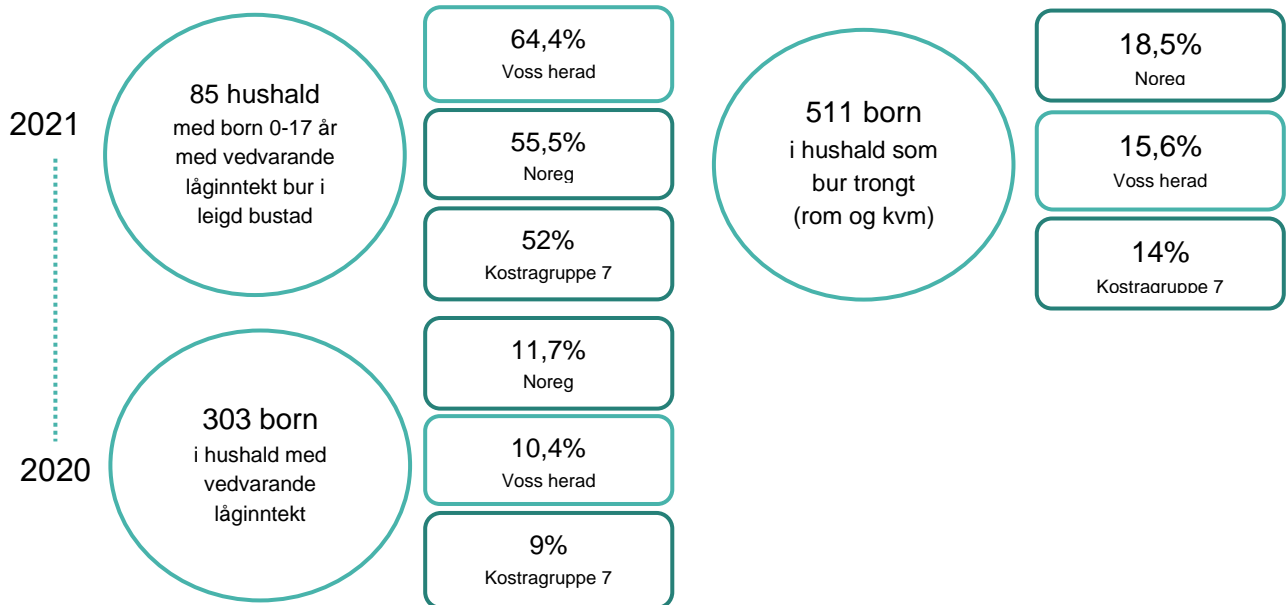
- ❖ **I 2022 vart 0 personar tvangsutkasta.** Tidlegare år har 2-4 tvangsutkastingar skjedd årleg og fleire motteke krav om utkasting.
- ❖ **100 000 kr i husleigeinntekter går i tap kvart år**, grunna personar ikkje evnar å betala husleiga for kommunal bustad.

⁷ [Boligsosial monitor, Husbanken](#)

MÅLGRUPPER

Barnefamiljar

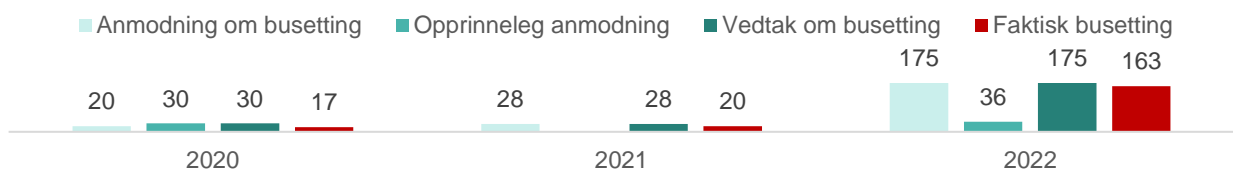
Dårlege butilhøve gjev ekstra store belastningar for born og unge. Helseproblem, svakare skuleresultat og låg arbeidstilknytning seinare i livet er nokre av belastningane. Hyppig flytting kan føre til rotlause og gje mangel på tilhøyra⁸. Fleire veks opp i hushald med låg inntekt i heradet. Bustadbehovet til enkeltpersonar og familiar med låg inntekt vil avhenge av endringar i arbeidsmarknaden og prisnivå i bustadmarknaden².

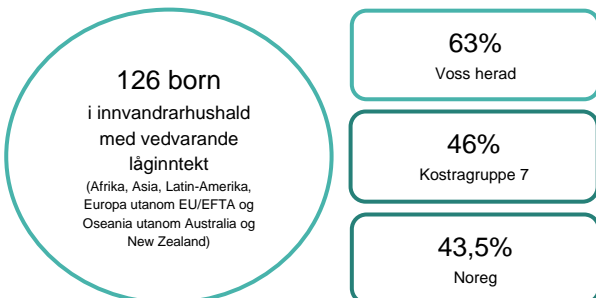
Figur 11: Barnefattigdom 2020, 2021¹⁰.

Flyktningar

Heradet har ansvar for å busette flyktningar etter avtale med *Integrerings- og mangfaldsdirektoratet*. Tidsfristen på kor mange flyktningar som skal busettast gjer det utfordrande å ha ein langsiktig og føreseieleg plan for bustadbehovet. Det er forventa at flyktningane er bustadlause når dei kjem til heradet. Integreringstenesta fyl opp flyktningane dei første fem åra etter busetting. Figuren under syner at Ukraina-krigen har ført til eit svært aukande bustadbehov for flyktningar.

Figur 12: Busetting av flyktningar 2020-2022⁹.

Figur 13: Tal og prosent born i innvandrarhusald med vedvarande låginntekt¹⁰.

⁸ [Alle trenger et trygt hjem \(2021-2024\)](#)

⁹ [Tall og statistikk over innvandring og integrering | IMDi](#)

¹⁰ [Barnefattigdom \(bufdir.no\)](#)

Personar med utfordringar knytt til psykisk helse og/eller rus

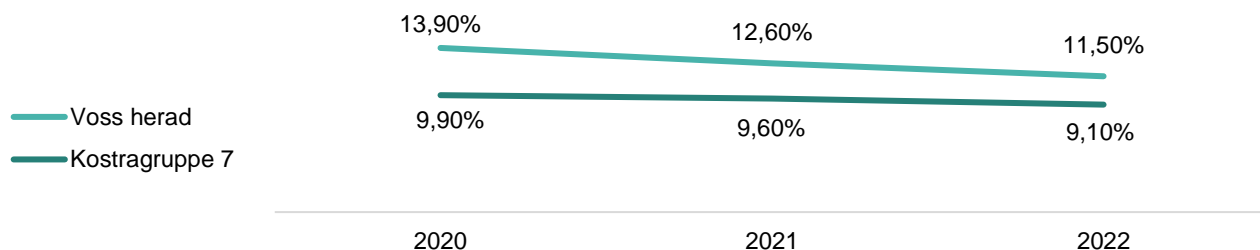
Unge vaksne som opplev utfordringar knytt til psykisk helse har auka dei seinare åra². Personar med utfordringar knytt til psykisk helse og/eller rus har høg risiko for å verta bustadlaus grunna at dei ofte har låg buevne og vanskar med å styra eigen økonomi. I 2022 budde 33% av personar med vedtak om psykisk helseteneste eller miljøterapi rus i ein kommunal gjennomgangsbustad, og av bebuarane i kommunal gjennomgangsbustad utgjør desse 14%. 13 omsorgsbustadar er tilrettelagd for denne målgruppa og har bemanning dag/kveld og moglegheit for heimesjukepleie på natt.

Eldre

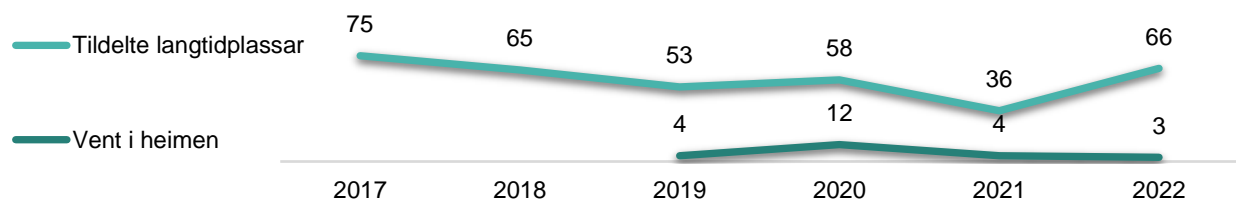
I 2022 var 38,16% av bebuarane i kommunal bustad over 67 år, og innbyggjarar i heradet over 67 år hadde følgjande butilhøve:

- ✦ Om lag 3,46% budde i kommunal bustad
- ✦ Om lag 5% budde på sjukeheim
- ✦ Om lag 91,54% budde heime, og av desse hadde 4,6% heimesjukepleie

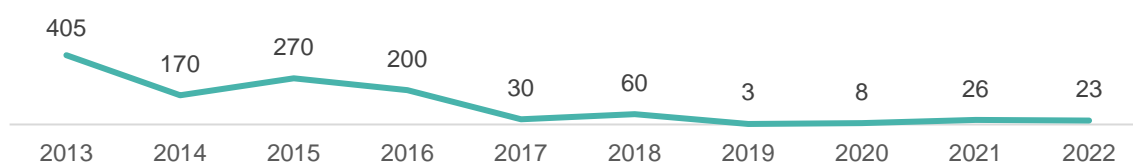
Befolkningsendringar med fleire eldre (figur 2), og eldre som lever lenger verkar inn på bustadbehov for omsorgsbustadar. Framtidig reduksjon eller endringar i bruk av sjukeheimplassar (figur 15) kan også medføra at behov for omsorgsbustad aukar. Eit anna døme er auka bruk av velferdsteknologi som aukar tryggleiken i eigen bustad (figur 27). I fylgje [kommuneplanen sin samfunnsdel](#) er behovet for å byggja fleire omsorgsbustadar for innbyggjarar med funksjonsnedsetjing og eldre med middelsstort pleiebehov aukande. Aldersgruppa for dei over 90 vil truleg ikkje auka vesentleg fram til nærmare 2035. Denne gruppa har størst behov for bustad med heildøgns omsorg. Fram til 2027 vil det vera aldersgruppa 67-79 år som vil auka mest (22,15% av folketalet i 2027), og frå 2027 vil aldersgruppa 80-89 år verta vesentleg fleire. Med SSB sine framskrivingar vil det vera 270 fleire i aldersgruppa 80-89 år i 2030 samanlikna med 2023, og 433 fleire i 2040. Av personar over 80 år budde 11,5 % på institusjon i 2022. Dersom ein brukar same dekningsgrad med SSB sine framskrivingar på folkesetnad vil 133 personar (16 fleire) over 80 år ha behov for tilbod med heildøgns omsorg i 2027, og tilsvarande 192 personar (66 fleire) i 2040. Veksten dei næraste åra vil kunne dekkast med kapasitet i eksisterande bygg og tenestetilbod.

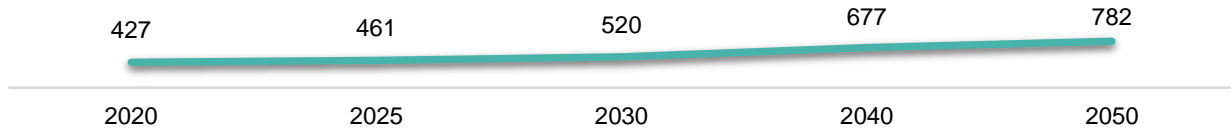
Figur 14: Prosentdel innbyggjarar 80år og over som er bebuarar på institusjon, 2022.

Figur 16: Tildelte langtidsplassar og personar som har venta heime på langtidsplass, 2017-2022.

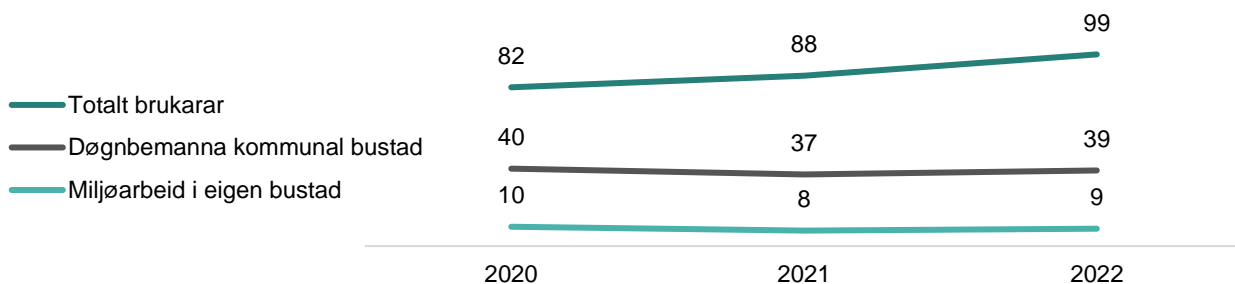

Figur 17: Betalingsdøger til sjukehus for utskrivingsklare pasientar, 2013-2022. Figuren syner at institusjonane har kapasitet til å ta i mot utskrivingsklare pasientar frå sjukehus i dei fleste tilfelle same dagen som dei vert meld utreiseklare.

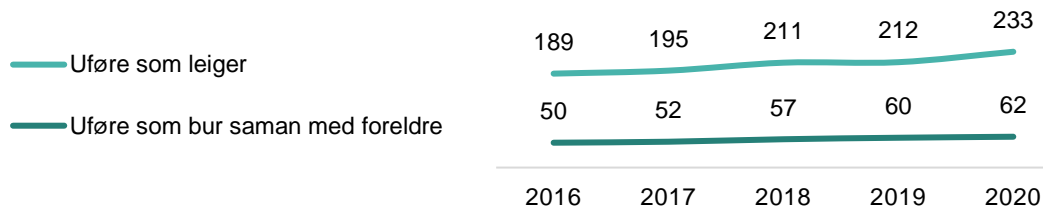
Figur 15: Folketal framskriving av personar med demens i Voss herad¹¹.

Personar med nedsett funksjonsevne

I 2021 hadde 0,54% av innbyggjarar over 16 år i heradet ei utviklingshemming. Til samanlikning hadde andre kommunar i Vestland fylke 0,58%¹². 9% hadde vedvarande låginntekt i alle aldrar. Til samanlikning har Vestland fylke 9,2% og Noreg 10,2%¹⁰. Figur 16 og 17 syner aukiing i personar med nedsett funksjonsevne og i uføre som leiger bustad. Tilpassa vidaregåande opplæring er ei årsak til at personar med nedsett funksjonsevne flyttar til heradet. Nyleg kartlegging syner at 13 personar med nedsett funksjonsevne har behov for omsorgsbustad i planperioden.

Figur 18: Personar som mottok tenester frå avdeling for menneske med nedsett funksjonsevne, døgnbemanna kommunal bustad, miljøarbeid i eigen bustad, 2017-2022.

Figur 19: Uføre som leiger eller bur saman med foreldre i Voss herad, 2017-2020⁷.

Tenesteanalyse gjennomført i 2021 syner fylgjande butilhøve for personar med utviklingshemming¹²:

- ✦ 9 i snitt storleik bufellesskap, fordelt på 4 einingar. Til samanlikning hadde andre kommunar i Vestland fylke 7,4 i snitt.
- ✦ 48% er over 18år og bur i bustad med fast tilknytt personell heile døgnet. Til samanlikning hadde andre kommunar i Vestland fylke 59% i snitt.
- ✦ 33% er over 18 år og bur i bustad utan fast tilknytt personell. Til samanlikning hadde andre kommunar i Vestland fylke 26% i snitt.

¹¹ Demenskartet – Aldring og helse

¹² Tenesteanalyse tenester til personar med utviklingshemming (KS' læringsnettverk)

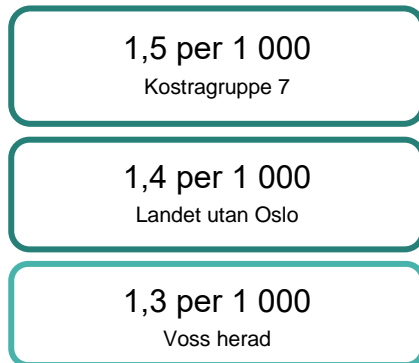

ØKONOMISKE VERKEMIDDEL

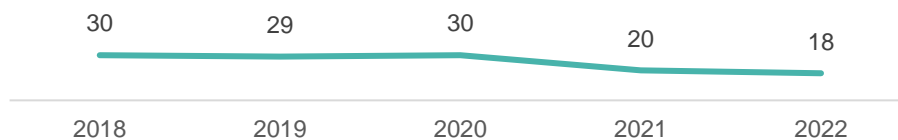
Husbanken skal bidra til å førebygga at folk vert vanskelegstilte¹³ på bustadmarknaden, og til at vanskelegstilte kan skaffa seg og behalda ein eigna bustad. Startlån, bustøtte og tilskot til etablering og tilpassing er viktige verkemiddel. Tilskot til utleigebustadar og investeringstilskot til omsorgsbustadar kan nyttast som tilskot til bygging, kjøp i marknaden eller når kommunen inngår langsiktige utleigeavtalar¹⁴.

Startlån

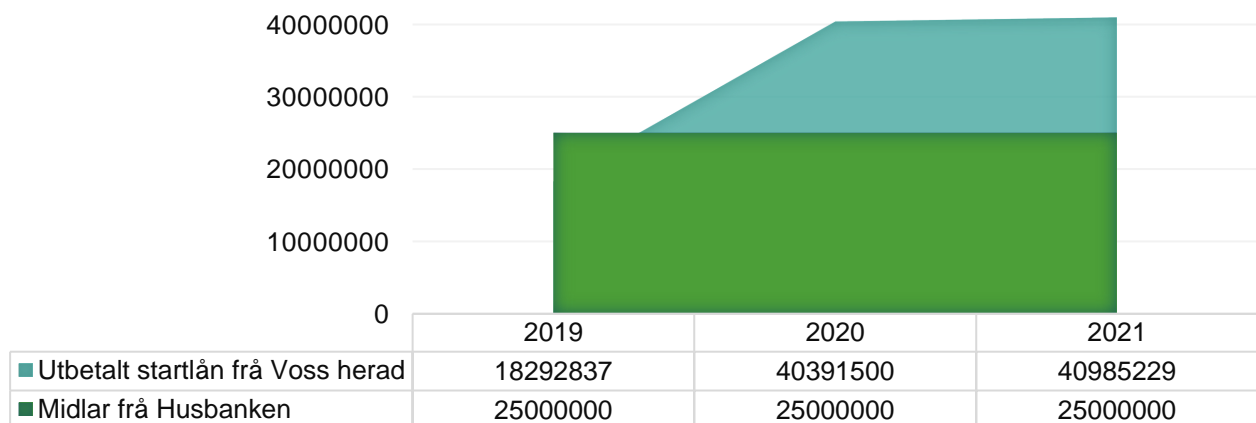
Startlån skal bidra til at personar med langvarige problem med bustadfinansiering kan skaffe seg ein eigna bustad, og behalda den ¹⁴.

Figur 15: Husstandar godkjent for finansiering med startlån per 1 000 innbyggjarar ¹⁵.

Figur 16: Bustadar godkjent av heradet for finansiering med startlån i Voss herad, 2018-2022.

Figur 17: Utbetalt startlån frå Voss herad og mottekne midlar frå Husbanken 2019-2021.

¹³ Vanskelegstilte på bustadmarknaden er personar som ikkje har moglegheit til å skaffa seg og/eller oppretthalda ein tilfredsstillande busituasjon på eigen hand ([NOU 2011: 15 - regjeringen.no](#)).

¹⁴ [Forskrift om startlån fra Husbanken §1](#)

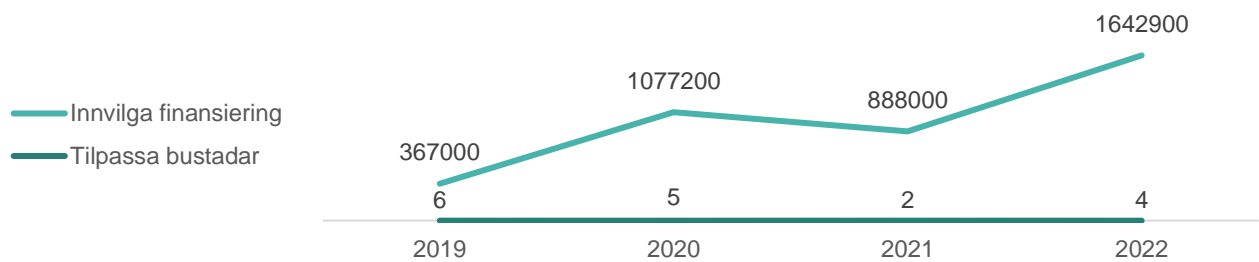

Tilskot

Husbanken tildeler tilskotsmidlar øyremerka tilpassing og etablering av bustad til heradet. Heradet tildeler midlar vidare til søkjarar. Tilskotet som kommunen mottok vert disponert felles, som vil sei at heradet kan ta midlar frå etablering til tilpassing og omvendt etter behov. Tilskota er innlemma i rammetilskotet som heradet mottok frå staten.

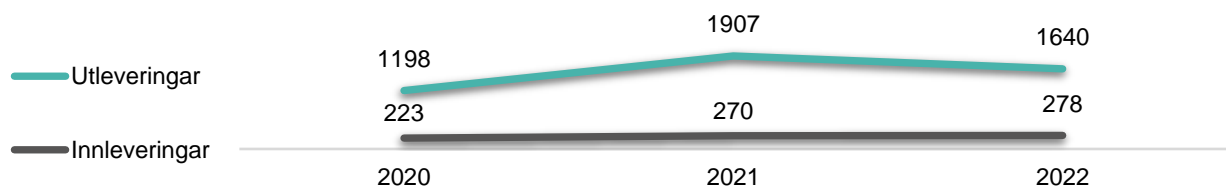
Tilpassing av bustad

Tilpassing av bustad er ei førebyggjande teneste på trinn 1 i omsorgstrappa. Tenesta skal bidra til personar med nedsett funksjonsevne får ein eigna bustad og i størst mogleg grad meistrar å bu i eigen heim. Den enkelte sitt behov for andre tenester vil slik reduserast. Ergoterapitenesta samhandlar med Nav Hjelpemiddelsentral og Husbanken om tilskot og tilpassing av bustad. Heradet gjennomfører også førebyggjande heimebesøk hjå personar over 80 år kor tilpassing av bustad er eit av tema. Under Covid-19 pandemien har ikkje heradet kunna gjennomført desse besøkja.

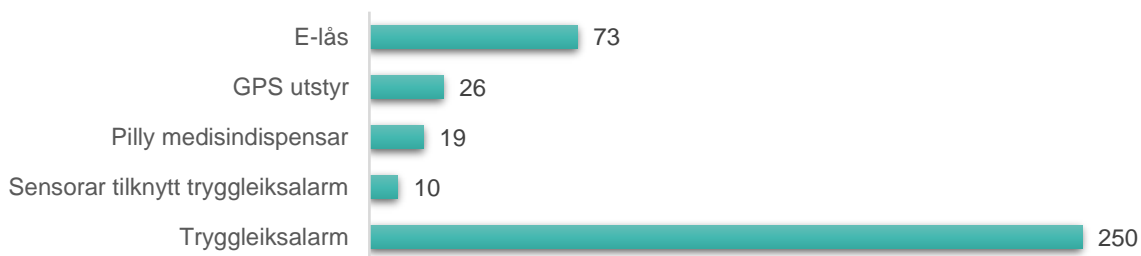

Figur 18: Tal tilpassa bustadar og innvilga finansiering til tilpassing av bustad, Voss herad, 2019-2022.

Hjelpemiddel og velferdsteknologi

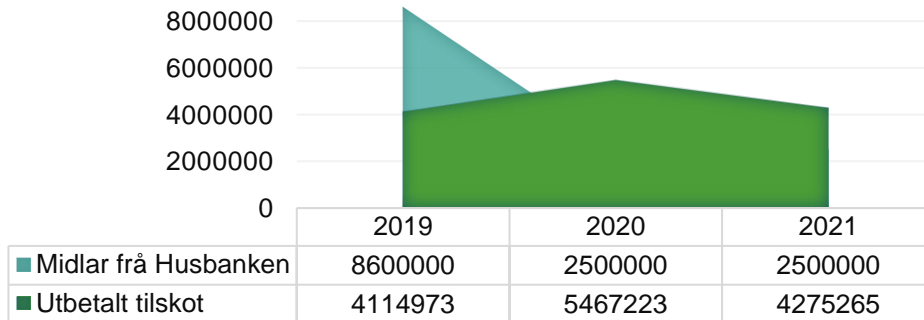
Figur 26: Innleveringar og utleveringar av hjelpemiddel, 2020-2022.

Figur 27: Velferdsteknologi i bruk per januar 2022.

Etablering av bustad

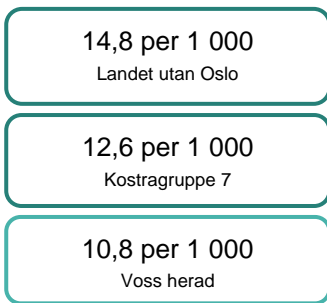
Tilskot til etablering kan verte gjeve som toppfinansiering til husstandar som har lågare, men stabil inntekt, og ikkje kan fullfinansiere bustad gjennom startlån. Målgruppa er i utgangspunktet den same som for startlån, men tilskotet er sterkt økonomisk behovsprøvd.

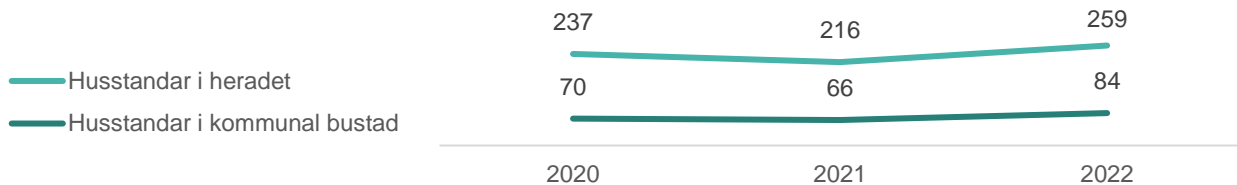
Figur 19: Tilskot til etablering av bustad, utbetalt og motteke midlar frå Husbanken i Voss herad 2019-2021.

Bustøtte

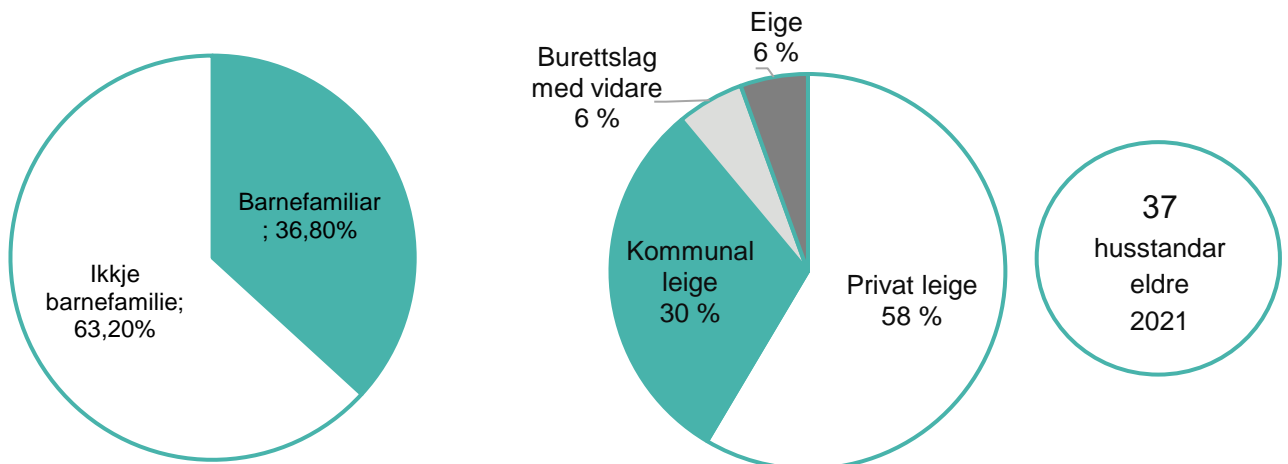
Bustøtte er ei behovsprøvd statleg støtteordning for dei som har låge inntekter og høge buutgifter.

Figur 27: Husstandar tilkjent statleg bustøtte per 1 000 innbyggjarar¹⁵.

Figur 28: Tal husstandar i Voss herad som har fått utbetalt bustøtte, 2020-2022¹⁵.

Figur 29: Prosentvis barnefamiljar og husstandar som har fått utbetalt bustøtte i Voss herad i 2021¹⁵.

¹⁵ Statistikk – Husbanken

RAPPORTAR OG FAGNOTAT

Aldersvennlig stedsutvikling

[Håndbok for aldersvennlig stedsutvikling \(2019\)](#) viser til **10 råd for aldersvennlig stedsutvikling:**

1. Gjennomfør inkluderende stedsutviklingsprosesser som inspirerer, fornyer og forankrer ideen om et godt sted for alle – også eldre
2. Ha en bevisst og konsekvent lokaliseringpolitikk som legger opp til utstrakt sambruk og skaper en god arbeidsdeling mellom kommunesenteret og bygdene eller bydelssentrene.
3. Husk at gamle og unge trenger hverandre. Let etter løsninger som når flere brukergrupper samtidig.
4. Lag en boligpolitikk som inspirerer til at folk i ulik alder og livssituasjon kan leve sammen. Tilby ulike boligtyper og boformer tett på handel, kultur og tjenestetilbud.
5. Skap inspirerende omgivelser som er oversiktlige og trygge når sansene svekkes.
6. Skap attraktive arenaer sentralt i nærmiljøene hvor folk treffes og lag og foreninger kan ha møter, aktiviteter og arrangementer. Er det mennesker tilstede store deler av døgnet øker trygghetsfølelsen for alle.
7. Skap byer, tettsteder og lokalmiljøer hvor det er enkelt å leve uten bil - hele året.
8. Tenk nytt når det gjelder kollektive transportløsninger for eldre som bor usentralt, eller ikke har tilgang på bil.
9. Gjør universell utforming til en premiss for all planlegging.
10. Ansett en stedsutvikler som har som oppgave å jobbe på tvers i kommunen og samarbeide med frivilligheten, befolkningen og næringslivet slik at planer og intensjoner kan bli gjennomført med kvalitet.

«Allerede i konseptfasen var universell utforming en avgjørende premiss» «Suksessfaktorer: Høyt fokus på universell utforming gjennom hele prosessen» Kommunesenteret Tangenten, Nesodden.

[Veileder: Universell utforming i planlegging](#)

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (2021).

[Universell utforming som kommunal strategi](#)

Erfaringer og resultater fra pilotkommunesatsingen 2005-2008

Rapporten Leie før eie

-En modell for å øke eierpotensialet blant lavinntektsgrupper (Husbanken, 2014).

Eie først – Barna først

Forskningsrapporten [Eie først – Barna først Hvilken betydning har selveid bustad for livskvaliteten i lavinntektsfamilier?\(2021\)](#)

konkludera med fylgjande:

- Kommunen har gode rutiner for utvelgelse av familier og systematisk oppfølging. Flere ild-sjeler i kommunen engasjerer seg for å nå målsetningene i prosjektet om å hjelpe økonomisk vanskeligstilte familier inn i boligeiernes rekker og slik skape en solid plattform for autonomi, mestring, tilhørighet, sosiale relasjoner, skoleprestasjoner og arbeid. En viktig forutsetning for modellen er at foreldrene kommer i arbeid. Modellen forutsetter en viss langsiktighet – de har åtte år på seg til å se om det gir resultater.
- Fra NAV bekreftes de samme positive effektene som familiene uttrykker. Sosialarbeiderne ser positive resultater for de fleste familiene som har vært med. Fire av de fem første deltakerne har kjøpt bolig. En sjette familie har nylig flyttet inn i enebolig. I deres tilfelle har prosessen gått raskt. To nye familier vurderes for full deltakelse i løpet av året, på én betingelse: at de får kontroll på tidligere opparbeidet gjeld.
- Med unntak av en familie som har bodd tre år i huset sitt, har familiene for kort botid til at det er mulig å trekke klare konklusjoner om effekter. En må forvente at målene kan ta tid å nå, det er et langsiktig prosjekt. Det vil heller ikke nødvendigvis være en jevn oppadgående utvikling. Det må regnes med perioder med stagnasjon eller til og med tilbakegang. Prosjektet viser et eksempel på at det ikke er gitt å beholde jobben, selv med både arbeidslyst og pågangsmot. Følelsen av å være tilbake til start kan være vond å akseptere, men det betyr ikke at modellen ikke er holdbar. Modellen må kunne ivareta slike hendelser. Videre er det ikke gitt at modellen passer for alle, og det må derfor være høyde for at ikke alle familiene oppnår de ønskede målene.
- Så lenge boligstrukturen i Norge i hovedsak er basert på å eie, vil "Eie først" og det å eie egen bolig kunne ha en integrerende funksjon for innvandrerfamilier og gi større følelse av tilhørighet og identitet knyttet til majoritetsbefolkningen og storsamfunnet.
- Studien viser et eksempel på at flyktningfamilier hvor foreldrene ikke har arbeidsevne og heller ikke får uføretrygd i praksis er utelukket fra deltakelse i "Eie først". Det betyr at de er dømt til et liv "på utsiden" og "på sosialen", men det er like fullt viktig å skape gode betingelser for barna i disse familiene. Derfor er det nødvendig å utvikle gode alternativer til eiermodellen.
- Undersøkelsen viser, sammen med tidligere forskning, at boligens kvaliteter og beliggenhet samvirker med, og påvirker, familienes sosiale posisjon og opplevelse av hjem, tilhørighet, identitet, livskvalitet og mulighet for mestring og autonomi. Videre ser vi i vårt materiale at dette har særlig stor betydning for barnas utvikling, skolegang og vennskap.

Eie først – Barna først

HVILKEN BETYDNING HAR SELVEID BOLIG FOR LIVSKVALITETEN I LAVINNTEKTSFAMILIER?

Organisering og samordning av det boligsosiale feltet

Notat om organisering og samordning av det boligsosiale feltet (Rambøll, 2016) syner til fylgjande:

- Våre erfaringer er at omorganisering alene ikke løser utfordringene knyttet til samhandling på tvers mellom de ulike fagområdene. Boligsosialt arbeid er tverrfaglig og krever spesialisert kompetanse som ikke nødvendigvis kan organiseres i én enhet. Arbeidet krever stor grad av samordning, koordinering og helhetstenkning. Organisatoriske løsninger kan ikke alene løse dette og det er en rekke andre faktorer som må være på plass for å lykkes med et godt boligsosialt arbeid.
- Kommunen ikke hadde gjennomgått en grundig nok prosess i forkant av opprettelsen av boligkontoret. De ansatte ble i for liten grad involvert og informert om organisasjonsendringene og opprettelsen av boligkontoret. Dette bidro til at ansatte hadde noe manglende forståelse for behovet for endringene som ble gjennomført.
- Samhandlingen må pleies jevnlig, noe som innebærer at ansatte bør møtes jevnlig.
- Somlokalisering kan bidra til at ansatte treffes oftere, men dette er alene ikke tilstrekkelig for å få til god samhandling. Det bør også skapes forum/arenaer hvor ansatte kan komme sammen for å diskutere for eksempel utfordringer, endringer og mål for det boligsosiale feltet. Kommunen må sette samhandling på dagsorden – Forankret hos ledelsen
 - Det må settes av tid til at avdelinger og ansatte kan møtes på tvers for å bli kjent med hverandre og hverandres kompetanser og tjenester.
 - Slike samlinger bør skje på en annen arena enn den hverdagslige arbeidssituasjonen da dette i større grad legger til rette for å bli kjent med hverandre på et mer personlig nivå.
- Det må utarbeides klare mål og strategier for det boligsosiale arbeidet. Strategien bør forankres i hele kommunen, både blant ansatte i tjenestene og blant administrativ- og politisk ledelse. En god fremgangsmåte for å forankre strategien er å gi de involverte anledning til å påvirke hva slags strategi kommunen skal jobbe etter. Involveringen bør gjøres i mer organiserte former enn det å sende et dokument ut på «høring» i organisasjonen.
- Tydelig oppgave- og ansvarsfordeling mellom de ulike avdelingene. Imidlertid må det være smidighet i oppgaveløsningen og ikke rigide grenser mellom de ulike områdene.
- Det må også være rom for å utføre tjenester «til det beste for», for den vanskeligstilte, noe som bl.a. innebærer at de ansatte ikke skal føle seg bundet til avdelingens budsjett alene. Dersom den vanskeligstilte får rett hjelp til rett tid, kan dette være besparende for kommunen samlet sett.
- **Med erfaring fra programkommunene ser vi at det er noen tilfeller hvor omorganisering bør vurderes. Det er i de kommunene hvor sentrale arbeidsoppgaver er spredd over mange enheter. Dette gjelder særlig ansvaret for tildeling av bolig og ansvaret for forvaltning av boliger, herunder kontraktsignering, inn- og utflytting. Når det samme ansvaret tilligger flere enheter og ansatte, blir - etter vår erfaring - ikke kompetansen og ressurser i organisasjonen godt nok utnyttet. I slike tilfeller er det også større sjanse for at den kommunale forvaltningen blir ulik, at enkelte oppgaver gjøres dobbelt opp og at andre oppgaver ikke dekkes godt nok.**

Ringsaker kommune: Det er enklere for innbyggere og ansatte å henvende seg til et felles punkt for spørsmål innenfor det boligsosiale feltet i kommunen i dag – da alt er samlet ved Servicetorget. Gjennom ansvar for tildeling av kommunale boliger og forvaltning av Husbankens økonomiske virkemidler har man også i større grad begynt å se på alternativer til kommunale boliger ved søknad om kommunal bolig, noe som bidrar til en mer helhetlig virkemiddelbruk.

Lørenskog kommune: Boligkontoret har ansvar for forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale boliger, samt alle de økonomiske virkemidlene (startlån, tilskudd og bostøtte). Boligkontoret har også koordineringsansvar for tildelingsmøtene. Boligkontoret har i tillegg en egen markedskontakt. Flere i kommunen fremhever at denne organiseringen har ført til at man i dag har bedre oversikt over den kommunale boligmassen, en mer koordinert tildelingsprosess og en mer helhetlig virkemiddelbruk. Ansatte som arbeider innen rus og psykisk helse tjenester opplever at denne endringen har ført til at det i dag er enklere å bosette personer med rus og/eller psykisk helseutfordringer i kommunale boliger.

Etablering av boliger for mennesker med rus- og psykiske lidelser

Forskningsrapporten [Etablering av boliger for mennesker med rus- og psykiske lidelser – erfaringer fra norske kommuner \(2020\)](#)

konkludera med følgende:

- Kommunenes erfaringer med boliger for mennesker med ROP-lidelser må samles inn og etterprøves på en mer systematisk måte. Spesielt gjelder dette erfaringene med småhus, men det gjelder også erfaringer med samlokaliserte boliger med og uten base. Mange kommuner har bygget småhus for denne målgruppa, men det finnes få evalueringer av hva som har fungert og hva som er årsaken når småhusene ikke har fungert så bra. Mange beslutninger tas på for enkelt grunnlag. Eksempelvis tror Verdal på at småhus er en god boligløsning, og Steinkjer vurderer småhus igjen, selv om kommunen har erfart at denne boformen ikke fungerte. Steinkjer ønsker å bygge bofelleskap for målgruppa, mens Verdal har bofelleskap som aldri har fungert. Husbanken er i gang med en kartlegging av erfaringer rundt småhus i kommunene, og foreløpig er erfaringer fra 14 kommuner delt på veiviseren.no.
- Beboernes stemmer kommer sjelden fram når kommunene planlegger nye botilbud. Det er sjelden at personer med ROP-lidelser involveres i utformingen av boligene, slik det er vanlig i ordinære boligprosjekter. Det finnes dessuten lite kunnskap om hvordan beboerne blir involvert i utforming, planløsning, farge- og materialvalg, og hvordan involveringen kan påvirke deres verdighet, livsmestring, habilitering og bo-kompetanse. Et "småhus" er ikke et "småhus". Vi ser stor variasjon i utforming, uttrykk og lokalisering av småhusene. Dette påvirker erfaringene. For å finne fram til tjenestemodeller og boligkonsepter som bidrar til mestring og deltagelse, er det en forutsetning at man involverer beboerne selv.
- Måten kommunen kommuniserer på, påvirker beboernes opplevelse av botilbudet.
- Det må etableres tverrfaglige arenaer og interkommunalt samarbeid i distriktkommunene. Dette prosjektet har vist at det er et stort behov for tverrfaglige arenaer der problemstillinger, erfaringer og løsninger kan presenteres og diskuteres. Prosjektet har hatt sine begrensninger i form av tid, og i det at kommunene enten var kommet for langt eller for kort i etableringen av botilbud for personer med ROP-lidelser. Samlingene har like fullt vært nyttige for å drøfte felles problemstillinger underveis.
- Omgivelser må legge til rette for relasjonell omsorg Vår erfaring fra begge disse prosjektene der vi har undersøkt botilbud for personer med ROP-lidelser, samt fra andre prosjekter som har undersøkt sårbare, ensomme grupper i samfunnet, er at man gjerne glemmer betydningen av omgivelser som legger til rette for relasjonell omsorg. Uformelle møteplasser, steder å drive med hobbyer, tilby hjelp eller motta hjelp (mange både vil og kan bidra med noe av praktisk eller mental karakter), er steder som kan gi grunnlag for mestringsfølelse, sosial interaksjon med andre – og som igjen kan bidra til relasjoner, kanskje vennskap. Slike steder kan bygge hverdagslig og medmenneskelig omsorg og inkludering, bidra til et rausere samfunn, og forebygge utenforskap og ensomhet.
- For å finne fram til tjenestemodeller og boligkonsepter som bidrar til mestring og deltagelse, er det en forutsetning at man involverer beboerne selv.

Etablering av boliger for mennesker med rus- og psykiske lidelser
– erfaringer fra norske kommuner

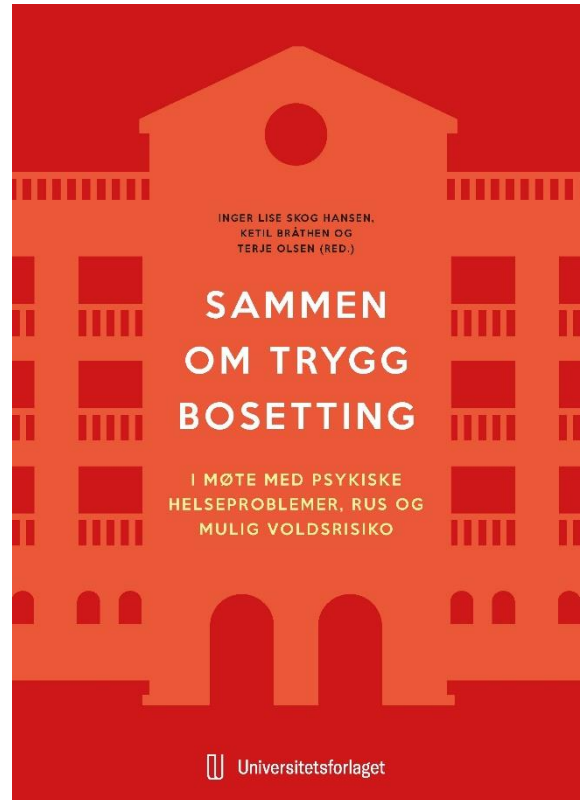
Sammen om trygg bosetting i møte med psykiske helseproblemer, rus og mulig voldsrisiko

Boka *Sammen om trygg bosetting i møte med psykiske helseproblemer, rus og mulig voldsrisiko* (2022) viser til følgende:

Potensialet for bosetting øker dersom man lykkes med et dynamisk samarbeid som inkluderer både kommune, spesialisthelsetjeneste og eventuelt politiet.

For noen kan samlokaliserte boliger med tilknyttet personalbase eller særlige botiltak være en mulighet, men analysene viser også at det er behov for å utvikle nye løsninger og tilbud for et lite antall brukere med særlig omfattende behov. Det er da ofte snakk om personer med omfattende helseproblemer, rus og en vurdert voldsrisiko og sikkerhetsproblematikk. Konsekvensen nå er at brukere i denne kategorien ofte henvises til midlertidige botilbud, eller at kommunen kjøper institusjonsplasser.

Trygg bosetting av målgruppa for *Sammen om bolig* kan studeres som et såkalla gjenstridig problem, mange kan ha ansvar, men å sikre en trygg bosetting krever en samordnet innsats fra fleire ulike aktører samtidig og samordnet. For fleire av brukerne i målgruppa kan god samhandling mellom kommune og spesialisthelsetjeneste være avgjørende for en trygg bostuasjon.

Vanskeligstilte på det norske boligmarkedet

Rapport nr 13/15 [Vanskeligstilte på det norske boligmarkedet \(2015\)](#) viser til følgende: Det er ofte ikke nok for kommunene å tildele boliger, eventuelt i kombinasjon med statlig og/eller kommunal bostøtte. I tillegg kreves det ofte bo-oppfølgingstjenester hvis vanskeligstilte skal få en god og trygg boligsituasjon. Lars Marius Ulfrstad skriver i boken *Velferd og Bolig – Om boligsosialt (sam-)arbeid* at oppfølgingstjenester er «et samlebegrep for alle de tjenestene som er nødvendige for å kunne bo» (Ulfrstad 2011:95). Han skiller videre mellom «oppfølging som består i botrening, motivasjon og støttestarbeid, og rehabilitering/behandling» (ibid.:95). I Fafo-notatet *Bo- og tjenestetilbudet for bostedsløse* skiller Drøpping (2005) mellom tre hovedtyper av oppfølgingstjenester:

forebyggende tjenester (for eksempel økonomisk rådgivning motivert av et ønske om å bekjempe utkastelser), hjemmetjenester som renhold og helsetjenester til mennesker med psykiske og fysiske utfordringer. Tidligere forskning indikerer at kommunene i mange tilfeller investerer sparsomt med økonomiske og administrative ressurser i bo-oppfølgingstjenestene. Dette har blitt vurdert som en alvorlig svakhet all den tid personer med psykiske- og/eller rusproblemer har behov for tett bo-oppfølging.

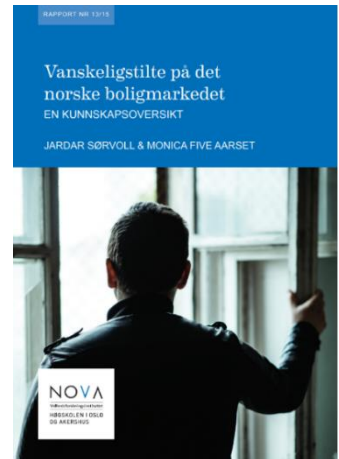
Riksrevisjonens kritikk. De siste syv årene har Husbanken – den viktigste oppdragsgiveren for forskningen om vanskeligstilte på boligmarkedet – vært opptatt av den kommunale organiseringens betydning for et formålstjenlig boligsosialt arbeid. Et sentralt spørsmål i denne sammenheng er hvordan kommunene best kan samordne arbeidet med de boligsosiale virkemidlene – kommunale botilbud, bo-oppfølgingstjenester, boligøkonomiske virkemidler – på tvers av etater og virksomheter. En av årsakene til den økte interessen for samordningsutfordringene er en kritiske rapport fra april 2008: Riksrevisjonens undersøkelse av tilbudet til de vanskeligstilte på boligmarkedet, Dokument nr. 3:8 2007–2008. Ifølge Riksrevisjonen møtte ikke de vanskeligstilte en koordinert – NOVA Rapport 13/15 – 141 og effektiv virkemiddelmeny i kommunene. I sin tur førte dette til at noen hushold – som i realiteten kvalifiserte til å motta ett eller flere boligsosiale virkemidler – gikk glipp av nødvendig bistand. Riksrevisjonens spørreundersøkelse til 192 kommuner avdekket for eksempel at mange ikke vurderte søkere om kommunale boliger som kandidater for startlån, og at det på ingen måte var automatikk i at startlånmottakere ble vurdert for bostøtte. I tillegg kritiserte Riksrevisjonen Husbanken for å svikte når det gjaldt å veilede og informere kommunene om betydningen av et samordnet boligsosialt arbeid (Riksrevisjonen 2007–2008).

Ifølge NOVA-forskerne kan denne fragmenterte organiseringen – hvor forskjellige etater har ansvar for å tildele og utføre arbeidet med ulike virkemidler – innebære at noen hushold får utilstrekkelig bistand. Det kan for eksempel være et problem hvis enhetene som tildeler boliger og bo-oppfølgingstjenester ikke kommuniserer med hverandre om vanskeligstiltes behov (ibid.).

De konkluderer imidlertid med at: «Samforvaltning av alle eller de fleste boligsosiale oppgavene gir det beste grunnlaget for samordning av virkemidlene. Det betyr dessuten en samling av det boligsosiale miljøet og en styrking av den boligfaglige kompetansen».

Bosetting og oppfølging av personer med psykiske vansker som skrives ut fra institusjon, og der organisering, kompetanseoppbygging, kapasitet og ikke minst kommunikasjon med den spesialiserte andrelinjetjenesten er viktige kriterier for kommunenes suksess (Holm, Helgesen & Lid 2015:30).

Startlånets forskningslitteratur gir også indirekte holdepunkter for å evaluere ordningens betydning for mottakerne. Forskingen viser for det første at kommunenes og statens økonomiske tap knyttet til mislighold av startlån er begrensede (Econ 2009; Nordvik, Aarland & Ford 2011; Astrup mfl. 2014). I sin tur indikerer det at relativt få mottakere har fått økonomiske problemer som følge av høy gjeldsbelastning. På den annen side er antallet misligholdte startlån for stort til at det kan betraktes som trivielt: mellom 2004 og 2010 varierte antallet tapte startlån mellom 95 og 133. Den samlede verdien av disse tapene varierte mellom 9 og 17 millioner kroner (Nordvik, Aarland & Ford 2011:36).

Housing First, FaFo

«Når du bur på hospits sitter du litt låst. Da må du enten være med de andre eller sitte på rommet. Hele huset blir en egen verden» (deltaker, Housing First, FaFo)

«Eg personleg må bu lengst mogleg borte frå folk som ruser seg (...) det blir slitsomt, tilbod stoff hver dag, bare stikke hovud ut døre så kan du kjøpe kva du vil» (deltaker, Housing First, Fafo)

Metodehåndbok for Housing First i Norge

(Husbanken og Helse Vest, 2016).

Gevinstberegning av Kobo – digitale løsninger for kommunalt disponerte utleieboliger

Rapport utarbeidet for Husbanken, 2022.

Rundskriv U-10/2002 Boligsosialt arbeid – bistand til å mestre et boforhold

«I Kristiansand kommune har boligkontoret i samarbeid med sosialkontoret, kemnerkontoret og trygdekontoret ansvaret for å administrere en ordning med direkte trekk i trygden til løpende husleie. Den enkelte beboer har gitt skriftlig samtykke til trekket. Ordningen har vart siden 2000 og brukerne er fornøyde. Ordningen har gitt en trygghet og ro i tilværelsen disse beboerne ikke har hatt tidligere. Ikke minst har ordningen hatt store virkninger for de barna som hadde foreldre som gjentatte ganger unnlot å betale husleie. Kemnerkontoret ser stor effekt av ordningen. Inkassokravene gikk ned i perioden 2000 til 2001 fra 168 til 48. Utkastelse på grunn av manglende husleiebetaling gikk i samme tidsrommet ned fra tolv til fire»

NOU 2023:4 Tid for handling

